

Sam Baloelek

Terug naar Ithaka

Oooo.....

...dddyyyyy.....

Gewiegd door de baren van de zee lig ik in een diepe slaap verzonken, ver weg van hier, weer in Ithaka.

...sseusss...

Terwijl de wind door het rijpe koren op de akkers ruist, speelt mijn zoon in het zand met een houten paard, zich niet bewust van het onheil dat hem omringt. Hij kijkt op, geschrokken door een schaduw die plots de zon verdringt, en roept in angst mijn naam. En op de dag dat in Athene de muze me roemt en het volk op mijn heldendaden klinkt, sterft in Ithaka, ver weg van hier, door de hand van een toornige god, een onschuldig kind.

'Odysseus!'

Ik word met een schok wakker. Ektor staat over me gebogen, met zijn hand op mijn schouder. Ik laat de dolk die ik instinctief getrokken heb weer zakken.

'Wat is er?' grom ik.

'Polites heeft u nodig.'

'Kan hij het niet alleen aan? Ik sliep nog maar net.'

'Hij zegt dat u iets moet zien. Hij is aan dek.' Ektor haalt zijn hand van mijn schouder en maakt een vaag gebaar naar boven. Ik zucht en kom moeizaam uit mijn hangmat.

Slaapdronken schuif ik mijn voeten in mijn sandalen en trek mijn chiton recht voor ik uit het ruim klauter, Ektor achterna. Boven op het dek blijf ik even staan, gedesoriënteerd, duizelig. Morpheus hangt nog als een duister laken over me.

Ik knijp mijn ogen halfdicht tegen de helle zon en lik met leren tong mijn gebarsten lippen.

Het zweet loopt over mijn voorhoofd en mijn rug. Het is het heetste uur van de dag.

Of komt het door de droom van daarnet?

Polites, oud en broos, staat bij de voorsteven en tuurt over zee. Ik ga naast hem staan en leg mijn eeltige handen op de reling. Ik buig me voorover. De riemen hangen roerloos in het rimpelende water.

'Naar wat moet ik kijken?' vraag ik kortaf. 'En waarom liggen we stil?'

Polites zegt niets maar blijft strak over het water staren. Ik volg zijn blik en zie aan de horizon, in de trillende hitte van de middagzon, een glinsterende witte slang door het water klieven.

Sam Baloelek

'Een bleke murene,' mompel ik verwonderd. 'Zeldzaam. Interessant...' Ik hou mijn hoofd schuin, schat de afstand.

'Je weet wat ze van murenen zeggen,' zegt Polites somber.

'Dat ze gif spuwen en mensen vreten? Oudewijvenpraat,' zeg ik, terwijl ik mijn hand door mijn zoutgeronnen haren haal. 'Je zou toch beter moeten weten? Dat daar is een lekker plompe vis en onze mannen hebben al dagen niks fatsoenlijk meer achter de kiezen gehad. Ze hebben honger. *Ik heb honger.*'

'Ody...' begint hij maar ik onderbreek hem knorrig:

'We hebben tien jaar lang oorlog gevoerd, tien jaar lang de grillen van nukkige goden getrotseerd. En nu vraag je me op de loop te gaan voor een vis? Maak je maar geen zorgen, mijn vriend. Vanavond eten we als koningen.'

Ik geef Polites een bemoedigend schouderklopje voor ik me omkeer en de scheepsjongen beveel mijn boog te halen.

Ik plant mijn voeten uit elkaar en haal diep adem. Dan hef ik de boog op en trek de pees tot tegen mijn wang. Terwijl ik met de punt van de pijl mijn doel zoek, snuif ik de geur op van het zilte water. Van teer en oud zweet. Van wat voorbij is en wat nog komen gaat. Ik wacht geduldig. Ik wacht tot ik de druk van de pees op mijn vingers haast niet meer verdraag, tot ik eindelijk de witte zeeslang weer hoog over de golven zie glijden. Dan pas los ik. Terwijl de pees zingend terugspringt en de pijl zich tollend door de kobaltblauwe lucht boort, glimlach ik want ik weet dat ik doel zal treffen.

Ik heb nog nooit gemist.

In de verte spat het water op. De murene spartelt, verzet zich vergeefs tegen zijn onontkoombare lot in de schuimende zee. Na een korte doodsstrijd keert hij zich op zijn rug. Ik laat mijn boog vallen en zwaai mijn benen over de reling.

'Laat een sloep zakken!' roep ik naar Ektor.

In het laatste licht van de dag lig ik loom in een hangmat onder het zeil op het bovendek, met een beker zure wijn in mijn hand. Het karkas van de murene ligt als een trofee op het dek uitgesteld. Ik heb Dari op wacht gezet bij de boeg, en een tweede wachter bij de achtersteven. De rest van de bemanning slaapt al in het ruim. Ik duw me af met mijn voet en schommel heen en weer, met volle maag, met mijn ogen dicht, terug in Ithaka.

Sam Baloelek

Ik moet ingedommeld zijn. Wanneer ik mijn ogen open is het diep in de nacht en de maan schildert alles zilver. In het midden van het dek ligt een grote plas, de murene is weg. Ik ben meteen klaarwakker en draai mijn hoofd. Dari staat niet meer op zijn plaats. Ik laat me behoedzaam uit de hangmat glijden en loop op de toppen van mijn tenen naar de natte plek. Ik buk me en haal er mijn vinger door.

Water, bloed, en de afdruk van een linkervoet. Ik volg het spoor met mijn ogen, tot aan een donkere, vormeloze hoop, in de buurt van de mast. Ik trek mijn dolk en sluip ernaartoe.

Dari is dood, hij is al koud. Ik kus zijn voorhoofd en druk zijn ogen dicht.

Nu zijn we nog met elf.

Dan pas zie ik hem vanuit mijn ooghoeken staan, een paar passen van me vandaan, tegen de reling geleund. Ik kom overeind en klem mijn vingers harder om de dolk.

'Wie ben je? Ben je door Poseidon gestuurd?' vraag ik hem, kalmer dan ik me voel.

Hij schudt zijn hoofd. 'Nee. Op deze plek heersen geen goden. Ik ben alleen gekomen.'

'Geef me dan je naam.'

'Chloris,' zegt hij.

Ik laat mijn ogen over hem gaan. Over het glibberige wier in zijn lange groene haren, over de glinsterende schubben van parelmoer, over de vliezen tussen zijn tenen. Hij ruikt naar vis, maar hij is zo duidelijk een man.

'Rare naam voor een man,' sneer ik, arroganter dan ik bedoel en hij krult zijn lippen.

'Odysseus.... Is dat dan een naam voor een vrouw?' vraagt hij met lichte spot. Ik steek mijn kin in de lucht.

'Een naam is maar een naam. Soms is een zoon een dochter. Weet dat ik al veel grotere mannen dan jou gedood heb.'

Hij perst zijn lippen samen en buigt zijn hoofd. Achter hem, boven een zee van glas, glinstert de morgenster. Ik druk mijn nagels in mijn handpalm.

De meerman is niet echt. Hij flakkert als een kaars in de wind. Ik ben niet wakker. Ik lig nog op het dek te slapen, op weg naar Ithaka. Als ik maar lang genoeg wacht opent Helios mijn ogen, rukt me uit mijn droom.

Ik til de dolk op en hou hem voor me uit. Ik snauw:

'Maak dat je wegkomt! Anders roep ik mijn mannen en we zullen je niet lang laten leven!'

'Ik denk niet,' zegt hij, 'dat ik van je bemanning veel te vrezen heb.'

'Wat bedoel je?' vraag ik nodeloos, want ik weet dat het veel te stil was in het ruim.

De meerman kijkt zwijgend op me neer met grote, groene ogen, vol medelijden, meedogenloos.

Een grote woede ontvlamt in mij. Onder de blinde maan klem ik mijn beide handen om de dolk en drijf hem diep in zijn koude hart, drijf hem naar Hades.

Hij snakt naar adem maar slaakt geen kreet. Een enkele traan, vluchtig als kwik, rolt over zijn wang, de droefheid van alle geliefden die ik achter me heb gelaten, het verdriet van een kind.

Sam Baloelek

'Je bent sterk voor een vrouw maar je hebt een grote fout gemaakt,' zegt hij.

'Wat bedoel je?'

'Je hebt de poort achter je dichtgeslagen. Er is geen weg terug meer. Ga maar in het ruim kijken.'

Ik deins achteruit en laat de dolk vallen. Dan keer ik me om ren naar beneden, het ruim in. Zwalpend als een dronkaard ren ik langs het smalle pad, tussen de beenderen en de roestige zwaarden door.

Hoe lang heb ik geslapen?

Ik ben nog alleen.

Ik ren terug naar de boeg. De meerman ligt zieltoegend op het dek. Ik kniel bij hem neer en draai zijn hoofd naar me toe.

'Wie ben je echt, meerman?' vraag ik hem dringend. 'Waar kom je vandaan? En hoe maak ik dit ongedaan?'

Hij heft zijn hand op en streelt mijn wang.

'Ik ben maar een boodschapper,' fluistert hij. ' Een schaduw uit Ithaka. De laatste adem van je zoon.'

Hij siddert even en sluit dan zijn ogen. Zijn hand valt op het dek. De warme wind droogt zijn haren tot spinrag dat in mijn handen verkruimelt. De stralen van de maan verbrijzelen de spiegel van de zee. Het schip zinkt in de diepte en neemt me mee.

We vallen in de duisternis van Hades in.

Ik ben niet langer alleen.

We zijn ontelbaar.